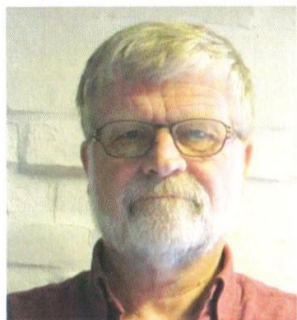

Dyregård i mere end 40 år

Af Per Gustafsson

Personalefuldmægtig i Albertslund kommune 1971-1981, herunder redaktør af personalebladet Hanegal. Tidligere formand og nuværende næstformand i Albertslund Lokalhistoriske Forening.

Toftegården i Gl. Vridsløse er i virkeligheden Jacob Svendsens gamle Gård fra det forrige århundrede. Allerede i 1973 gik man i gang med at restaurere gården, så den kunne danne baggrund for en helt ny type institution for børn med forkærlighed for dyr.

Georg Gauger havde i nogle år forinden, på eget initiativ, samlet nogle dyr, først ved Bakkehuset og siden på Toftegården, som børnene kunne glæde sig ved at omgås. Det frie initiativ blev så videreført af kommunen, som besluttede, at gården skulle fungere som et typisk dansk landbrug fra 1930, dvs. før

maskinerne for alvor kom i anvendelse. Samtidig blev der etableret et tæt samarbejde med områdets forældre og børn – der blev oprettet en forældrekræds i Toften, og mange børn fra Hedemarken blev brugere af gården.

Startede allerede i slutning af 1973

Gården åbnede for offentligheden den 1. august 1973, og ved juletid samme år flyttede gårdens første forpagter, Bjarne Manø Johnsen, ind. Således at der var opsyn med gården hele døgnet. I dag er gårdens stuehus den sidste tjenestebolig i kommunen.

I løbet af 1974 kom gården så rigtig i funktion. Den blev bemanded med 98 børn, som hver havde en kanin eller et stykke have, som de skulle passe. Besætningen kom fra start til at bestå af: 4 heste, 1 æsel, 2 køer, 2 kalve, 3 geder, 5 kid, 3 grise, ca. 30 høns og ca. 100 kaniner, og dertil knyttet 15 tønder land, 1 forpagter, en heltidsansat og pensionisten Viggo, som bla. kunne kunsten at malke med håndkraft.

40 år med børne- og dyrevelfærd

1975 blev året hvor, Ole Damsgaard tiltrådte som civil værnepligtig (i daglig tale militærnægter) i et job som dyrepasser. Sidenhen bliver Ole, der er uddannet landmand, fastansat. Da den næste forpagter, Ove Hansen (1976-1995), som kom fra en stilling som værkfører ved landbruget tilknyttet Nyborg Statsfængsel, fratræder, så overtager Ole helt naturligt den daglige ledelse. Han står også for det synspunkt, at dyregården ikke skal være en institution, som er drevet af pædagogik. Det har børnene nok af i forvejen. Næh, dyregården skal være et fristed, hvor

man praktiserer frihed under ansvar.

Ud over at passe dyrene, så har børnene også mulighed for at ride på gårdens heste eller komme med på en hestevognstur. I de første 15 år arrangerede man hvert år en prærievognstur ud i det blå. I det første år tog man helt til Jylland sammen med den daværende fritids- og ungdomsklubben Oasen. Et hold på kanotur og et hold med prærievogn, og så byttede man halvvejs.

Historien om den knækkede vognstang

Forfatteren var selv med på en prærievognstur i slutningen af firserne. Nede ved Vallø Slot gik det grueligt galt. På vej ned ad bakke kom der for meget skub i vognen. For at tage farten af prøvede den lidt uerfarne hestvognsfører at gøre vejsvinget mindre ved at dreje vognen ind i rabatten. Desværre var der fældet nogle gamle pile-allé-træer, hvis stubbe var skjult i det høje græs. Det forreste hjulpar kilede sig fast. Hestene ville stadig fortsætte lige ud, så vognstangen knækkede derved. Den daværende leder, Ove

Glade børn på sommer-skovtur i 1980'erne, med Jørgen ved tømmerne.

Ole Damsgaard med tømmerne på torsdagstur i stadsvognen.

Hansen, havde i hast overtaget tømmerne, så selvom han stod på hovedet ud over bukken, så holdt han hestene. Der var heldigvis heller ikke sket noget med alle børnene inde i vognen. Da Ove havde konstateret det, udtalte han de berømte ord. "– og Dora (hans kone) har givet mig rene underbukser på!" – hvorefter han besvimeede og blev kørt på Køge sygehus.

Ove kom sig nogenlunde over styrtet, og Ole Damsgård kom med en ny vognstang. Forfatteren tog senere dyregårdens hestevogn-

kørekort, for man skal jo " rejse sig ved den vognstang, som man har knækket". Så det var i god tråd med det, at mange brugere af dyregården, der har det lidt svært med at fungere i de traditionelle pædagogiske miljøer, her har fået nogle succesoplevelser. Det kan ofte vise dem en anden vej frem i tilværelsen. Flere, som har været her som børn, har som voksne fået job med dyr eller landbrug.

Økologi og raceavl

I år 2000 overgik man til økologisk drift, og man ansatte en økolo-

gisk landmand til at klare den del af driften. Der er også kommet en traktor i stedet for hesteplov. Samtidig anvendes får, geder og køer til afgræsning af naturarealerne ned til Store Vejle Å – sågar udlejes der køer til Landbohøjskolen, på den anden side af kommunegrænsen mod Høje Taastrup, til afgræsning.

Udover økologien er gården godkendt som uddannelsessted for dyreassistenter, men den er også med til at bevare de gamle danske husdyrracer indenfor: due-, hønse-, fåre-, gede- og svineavl. Herudover er børnene med i landbrugets 4H

arbejde. De fire H-er står for: Hånd, Hoved, Hjerte og Helbred.

Fremtiden

En ny staldbygning og en decideret økologisk gårdbutik står øverst på fremtidens ønskeseddel. Men det er svært at få lov til at sælge kommunale produkter. Selve gården er utrolig populær for mange generationer. Her kan bedsteforældre komme med deres børnebørn, og der går næsten ikke en dag, uden at gården får besøg af institutioner fra hele Sjælland incl. københavnere, som skal ud og se: En rigtig levende ko. Så det bliver nok til yderligere 40 år for Toftegården i Gl. Vridsløse!